

PATENT NEDİR?

Patent (Fikri Sınai Mülkiyet Hakkı) Nedir?

Buluş yapmayı özendirmek, yenilikleri ve yaratıcı fikri teşvik etmek ve buluşlarla elde edilen teknik çözümlerin sanayide uygulanmasını sağlamak amacıyla; buluşun ya da kullanma **hakkının** kime ait olduğunu gösteren **resmi belgedir**.

Patent tescil edildiği andan itibaren hak sahibine bir defa için **20 yıllık koruma** sağlar. Bu sürenin uzatılma şansı yoktur. Süresi biten patent halka mal olmakta, isteyen herkesin kullanımına açık hale gelmektedir.

Patentler diğer ürün ya da hizmetler gibi **satılabilirler**, lisanslama yoluyla **başkalarına** kiralanabilirler, miras yoluyla başka kuşaklara aktarılabilirler. **Buluş Bildirim Formu**, Tasarım Formu ve diğer belgeler için **tıklayın**

Bir buluşun patent belgesi alabilmesi için karşılaması gereken 3 önemli şart vardır.

Patent Tescil Şartları Nelerdir?

PATENTLENEBİLİRLİK ŞARTLARI

Dünya çapında Yenilik:

Buluş patent başvurusundan önce yazılı, sözlü veya diğer bir şekilde açıklanmamış olmalı

Tekniğin bilinen durumunun aşılması (Buluş basamağı):

Buluşun yapıldığı alanla ilgili uzman birinin kolayca düşünüp ortaya koyamayacağı bir teknik yenilik olmalı

Sanayiye uygulanabilirlik:

Buluş sadece hayal ürünü değil, pratikte hayata geçirilebilir ve bir prototipi yapılabilir olmalı

Patentle Korunamayacak Durumlar Nelerdir?

- Keşifler doğada var olan ancak henüz bilinmeyen nesnelerin veya olayların ortaya çıkarılmasıdır ve patentlenemez. Ancak keşfedilen bir maddenin teknik bir problemin çözümünde kullanılması patent konusu olabilir. Örneğin, bilinen bir maddenin mekanik şoklara dayanıklı olduğunun bulunması bir keşiftir ve patentlenemez. Ancak, demiryolu traverslerinin bu maddeden imal edilmesi bir buluştur ve patentlenebilir.
- Bilimsel teoriler keşiflerin daha genel bir şeklidir ve aynı kural burada da uygulanır. Teknik bir kuralı ifade etmedikleri için buluş değildir. Örneğin, yarı iletkenlikle ilgili fiziksel bir teori patentlenemez ancak yeni yarı iletken cihazlar ve bunların üretimine ilişkin usuller patentlenebilir.
- Matematiksel yöntemler de soyut veya yalnızca akılla ilgili yöntemler olduğundan patentlenemez. Örneğin, bölme işleminin kısa yoldan yapılmasına ilişkin bir yöntem patent verilmez. Bu tür bir hesaplama yapan cihaz patentlenebilir.
- Zihni, oyun veya iş faaliyetlerine ilişkin plan, kural ve yöntemlerde müşterek olan husus teknik bir faaliyet ile ilgili bilgi vermemiş olmalarıdır. Bu nedenle patentlenemezler. Örneğin, yabancı dil öğrenimi veya bulmaca çözümü için geliştirilen yöntemlere patent verilemez. Bununla beraber bir oyunun oynanması için geliştirilen cihazlar patentlenebilir. (Amerikan Patent Ofisi masaüstü kutu oyunlarını da patentle korumaktadır.)
- Bilgisayar programı, kavram olarak bir bilgisayarın işletilmesi ile ilgili talimatları kapsar. Problem veya sistem analizi, program akış planı, kodlama aşamaları itibarıyla bilgisayar programı patent korumasından yararlanamaz. Bununla birlikte bilgisayar programlarının Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki korumadan yararlanması mümkündür. Ancak, bir bilgisayar programı bir cihaz ile birlikte patent korumasına hak kazanabilmektedir. Örneğin, kelime işlem programları tek başına patentlenemez ancak bir bilgisayar programı ile trafik ışıklarının kontrolünün sağlanması patentlenebilir. (Amerikan Patent Ofisi yazılımları da patentle korumaktadır.)
- Estetik niteliği olan yaratmalar, insan gözüne ve zevkine hitap eden sanatsal değeri taşıyan estetik dış görünüm düzenlemeleridir. Teknik olmayan özelliklere sahip ve yorumu sübjektif değerlendirmeler gerektiren bu yaratmalara patent verilmez. Örneğin, resim, heykel, mimari çizimler patentlenemez. Bununla beraber estetik yaratmaların gerçekleştirilmesinde kullanılan cihaz veya yöntemlere patent verilebilir. Örneğin, bir kumaş üzerindeki desene patent verilmezken bu deseni kumaşa uygulayan cihaz veya yöntem patentlenebilir. Bununla birlikte estetik niteliği olan yaratımlar da Türk Patent Enstitüsü'nün çalışma alanı içinde olan endüstriyel tasarım tescili ile korunabilirler.
- Bilginin derlenmesi, düzenlenmesi, sunulması ve iletilmesi ile ilgili teknik yönü bulunmayan yöntemler teknik nitelik taşımayan usuller oldukları için patentlenemezler. Örneğin, internette sunulan bilgiler patent konusu olmazken bu bilgileri sunmada yardımcı olan cihazlar patentlenebilir.
- Canlıların patentlenebilirliğine dair sınırlar çizilmiştir. Biyoteknoloji alanındaki çalışmalar yüksek maliyetli ve uzun solukludur. Bu nedenle, biyoteknolojik buluşların patentle korunarak desteklenmesi gereklidir. Ancak, bu alanda ortaya çıkarılan gelişmelerin her zaman buluş niteliği taşıması, örneğin buluş basamağını içermemesi ya da keşif olması, patent kapsamı dışında bırakılmasını gerektirmektedir.
- Bitki çeşitleri, modern biyoteknolojik yöntemlerin yanı sıra, geleneksel yöntemlerle elde edilebilmekte ve ülkemizde 5042 Sayılı Yeni Bitki Çeşitlerine Ait Islahçı Haklarının Korunmasına İlişkin Kanun ile korunmaktadır. Hayvan ırkları için de, 4631 Sayılı Hayvan Islah Kanunu yürürlüktedir. Bu nedenlerle, buluş niteliği taşımasına karşın geliştirilen bir bitki çeşidi ya da hayvan ırkı, çift koruma sağlanmaması amacıyla patent kapsamı dışında tutulmuştur. Ayrıca, bunların üretiminde kullanılan esas olarak biyolojik işlemler, yani çaprazlama ya da seçme gibi tamamen doğal süreçler, buluş niteliği taşımadığından patent kapsamının

dışındadır. Öte yandan, mikrobiyolojik işlemler ve bunun sonucunda elde edilen ürünlere bir istisna getirilmiş; bu konudaki gelişmelere patent koruması sağlanmıştır.

- İnsan veya hayvan vücuduna uygulanacak cerrahi dahil tüm tedavi yöntemleri ile insan ve hayvan vücuduna uygulanacak teşhis yöntemlerinin patent verilerek korunamayacağı hükmü getirilmiştir.
- İnsan bedeni ve öğelerinin basit keşfi patentlenemez. Basit keşif; rutin, bilinen ve basit tekniklerin kullanımıyla bu öğelerin doğal ortamından izole edilmesi ya da üretilmesini açıklamaktadır. Burada elde edilen öğeler bir gen dizisi veya kısmi dizisi dahi olsa bu türde basit bir uygulama patent koruması kapsamı dışındadır. İnsan bedeninden izole edilen ya da başka bir teknik işlem sonucu üretilen bir öğe patentlenebilir. İnsan bedeninden izole edilen veya başka şekilde üretilen öğeler sayesinde, hastalıkların tedavisinde önemli gelişmeler sağlanmaktadır. Bu nedenle, doğal olarak var olan bu öğeleri elde edecek araştırmaların patent sistemi aracılığıyla özendirilmesi amaçlanmaktadır. Bundan dolayı, gen dizisi ya da kısmi dizisi de dahil olmak üzere bu tür işlemler sonucu elde edilen insan bedeni öğeleri doğal olarak bulunmasına karşın patent koruması kapsamına alınmıştır.
- Patentlenebilirlik koşullarını sağlasa dahi bazı biyoteknolojik buluşların patentkoruması kapsamı dışında bırakılması hükmü getirilmiştir. Bu istisnai durumların temelinde bu buluşların kamu düzenine veya genel ahlaka aykırı bulunması yatmaktadır. Bu nedenle maddede insan klonlama işlemleri, insan eşey hattının genetik kimliğini değiştirme işlemleri, insan embriyosunun sınai ya da ticari amaçlarla kullanılması, insan ya da hayvanlara önemli bir tıbbi fayda sağlamaksızın hayvanlara acı çektirebilecek genetik kimlik değiştirme işlemleri ve bu işlemler sonucu elde edilen hayvanlarla ilgili buluşlar patent koruması dışında tutulmuştur.

Neden Patent Tescili ?

Sınai mülkiyet açısından; buluşunuzu tescille koruma altına aldığınızda, rakip firma – ürünlere karşı bir korunma alanı oluşturursunuz. Bu koruma alanı, muhtemel taklitlere karşı sizi yasal anlamda hak sahibi haline getirir. Hukuksal anlamda ihtilaf yaşadığınızda net bir savunma aracıdır. Ürettiğiniz mal ve hizmetler için bir tür tekel hakkı sağlar.

Pazarlama açısından; buluşunuz patentle korunmadığı zaman, pazarlama konusunda harcayacağınız çaba, reklam ve tanıtım harcamalarından başkaları da faydalanır. Bir ürünün patentli olması, rakip ürünlere karşı kendi başına bir rekabet avantajıdır. Özellikle yeni girişimciler için yatırımcı çekmenin en etkili ve kolay yoludur.

Patentle korunan ürün ya da buluşu, lisanslama yoluyla başka kişi ya da kurumlara kullandırarak gelir elde etmek mümkündür. Philips firmasının DVD teknolojisinin patent lisanslamasından sağladığı ciro, ürünün kendisinden elde ettiği cirodan fazladır.

Sağladığı prestij açısından; patent sahibi bir kişi ya da kurum olmak, inovatif – yenilikçi olarak anılmanın en net yoludur.

TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU web sayfası: [Buraya tıklayın](#)

İAÜ TTPYO – TTO

- Hakkımızda
- Ekibimiz
- Projelerimiz

Birimlerimiz

- Bilgilendirme, Tanıtım ve Eğitim
- Destek Programları Birimi
- Üniversite Sanayi İş-Birliği
- Fikri Sınai Mülkiyet Hakları Yönetimi
- Girişimcilik ve Kuluçka

Kuluçka Merkezlerimiz

- Incubation İstanbul
- BioCube İstanbul
- TTC Chicago

Misyonumuz

Araştırmacıların, girişimcilerin ve şirketlerin yeşerdiği ve geliştiği bir inovasyon iklimi tasarlamak, kurmak, yaşatmak; girişimcilik ekosistemine katkı sunmak